

אוגוסט 2023

לכבוד,

גב' סאלי רידמן, נשיאת מכללת רידמן
גב' ציפי קדוש, מנהלת מגמת הרבליסט קליני, מכללת רידמן

שלום רב,

הנידון: סיכום בדיקת תכנית לימודים במסלול הרבליסט קליני לשנת 2023 מטעם איגוד ההרבליסטים הישראלי של ע"מ"ם.

מבצעת הבדיקה: גב' מעיין לבנטל

חות דעת:

לאחר ביקור בקמפוס תל אביב בשיעור משנה ג', הסטודנטים נראים מוכנים ומלאי תשוקה לטפל. אווירה טובה ונינוחה בכיתה. נכחתי במהלך ניתוח מקרה מורכב ומעניין של המטופלת. הדיון היה רחב, מאתגר, רב משתתפים עם חיזוקים וחיידים מהמרצה/מנחה. הסטודנטים מאוד פעילים בכיתה והידע ויכולת ההתמודדות שלהם עם מקרים מורכבים ניכרת ומרשימה.

במפגש עם מנהלת המגמה, ציפי קדוש, צפינו יחדיו בשיעור מוקלט משנה ב' של אחת המרצות, גם שם יש הפגנת ידע ומקצועיות מצד המרצה. שיטת הלימוד במכללת רידמן אחידה בין כל השלוחות ולאורך כל השנים. האחידות הנ"ל מייצרת בהירות בשיטת הלמידה של הסטודנטים ונראה כי יכולה מאוד להקל על אופן לימוד הצמחים. מציעה להעביר את השיטה ליישום רחבי בארץ. רוב הקמפוסים מלמדים לפי מונוגרפיה של צמחים על פי מערכות. פה השיטה קצת שונה ומתבצעת לפי קטגוריות צמחים ע"פ חומר פעיל מרכזי. אני רואה זו באופן חיובי שיכול להקל על לימוד המטריה מדיקה.

בנוסף מוקצה קורס נפרד ללימוד חומרים פעילים, פרמקוקינטיקה ופרמקודינמיקה שלהם בגוף ואינטרקציות עם תרופות. צפיתי בדוגמא מהמצגות, הקורס נראה מעמיק ואיכותי.

שוני נוסף בשיטת הלימוד הוא התייחסות מערבית והוליסטית ללא התייחסות מסורת מהרפואה הסינית בלימודי הרבליזם. זה מאוד מקל על סטודנטים שלא למדו רפואה סינית.

וככלל אני מציעה שתהיה אחידות בין הקמפוסים בעניין תוספת לימוד המסורת הסינית כאשר בקמפוסים שמחליטים ללמד אותה מומלץ כחלק מהקריטריונים או כתנאי סף, לימוד יסודות הרפואה הסינית של לפחות שנה.

נבדקו עבודת גמר - תיק מטופל ומבחנים - סך הכול משקפים ידע של הסטודנטים ונראים מורחבים ועונים על הקריטריונים להרבליסט קליני.

בנוגע לתיק מטופלים- חשוב לשמור על דיסקרטיות המטופל, על כן אמליץ לכתוב את השם בראשי תיבות.

בנוגע לשיטת הבחינה- הסטודנטים נבחנים דרך האתר. למרות שהסטודנטים נבחנים עם השגחה, מומלץ להחזיר את הפורמט הישן ולהבחן בטופס ידני עקב דרכי העתקה יצרניות של סטודנטים.

יש להוסיף סיור ליקוט ותוספת שיעור סטאז' רוקחי להשלמת מכסת השעות המתבקשת בקריטריונים של איגוד ההרבליסטים.

קורסי ההתפתחות האישיים המוצעים על יד המכללה - על מנת לעמוד בהמלצות של האיגוד, על הסטודנטים לבחור כל שנה קורס התפתחות אישית לפי המוצע במכללה ו/או אופציות נוספות שניתן לראות בהמלצות/קריטריונים של האיגוד.

מעבר לכך, כמות השעות הכללית של התוכנית הרבליזם במכללה הינה מעל ומעבר להמלצות - 400 שעות יותר. נראה שיש יחס אישי ותשומת לב רבה של המנחה כלפי סטאז'רים מעבר לשעות הקליניקות, מה שמקנה ביטחון בטיפול עבורם.

נקודה נוספת לטובה - טעימת תמציות בכל שיעור הרבליזם פרונטלי החל משנה א' ועד השנה האחרונה, ממליצה שיתבצע בכל המכללות.

סך הכול ניכרת ההשקעה במגמת הרבליזם קליני ברידמן והביקור התקבל ביד רחבה ונכונות להקשבה והתפתחות מצד מנהלת המגמה.

טבלה מס' 1: שעות לימודי הרבליזם – השוואה בין תכנית האיגוד לתכנית המכללה

קורס	שעות נדרשות – תכנית האיגוד	שעות בפועל במכללת רידמן
מדעים כלליים	500	592
תזונה	70	155
רפואת צמחים	270 סה"כ	312
מבואות	30	יותר מ-30
רקיחה וסטאז' רוקחי	20	16
סיורים בשטח- זיהוי וליקוט	20	12
מטריה מדיקה	200	252
מיומנויות קליניות	200	267
סטאז' התמחות קלינית	170 סה"כ	267
קליניקות מודרכות ומפוקחות	267	267
עבודות גמר	25	
אתיקה ויחסי מטפל מטופל	20	יותר מ-20, כחלק מקורס מיומנויות קליניות
ניהול קליניקה ותכנון עסקי	20	24
התפתחות אישית	160	גדול מ-160 אך כרגע קיים כהמלצה ולא חובה
סה"כ שעות לימוד	1410	1808

טבלה מס' 2: קריטריונים נוספים לבדיקה

קרב ל-300	200 לפחות	כמות צמחים נלמדת
יותר מ-10	לפחות 10	מספר מטופלים שסטודנט פוגש
5	לפחות 4	תיקי מטופלים
	אם אין 4 תיקי מטופלים	עבודה על פתולוגיה נבחרת
שנות נסיון מקצועי		סגל הוראה
יש	התמחות של לפחות שנה	אסיסטנט
יש	לפחות 5 שנים	מנחה בהתמחות
יש	לפחות 3 שנים	מיומניות קליניות (שנה ראשונה ושניה)

עבודות גמר - נבדק תיק טיפולים, סך הכול נראה מקצועי, יש ניתוח ואסטרטגיה צמחית לפי השיטה ברידמן של קטגוריות צמחים, מעקב אחר מטופל כולל סיכום תיק. יש להסתיר את שם המטופל/ת.

מבחנים - נבדק מבחן גמר הרבליסט ומבחן משנה א', מבחנים ברמה גבוהה משקפים את החומר הנלמד. יש שאלות פתוחות כולל תיאור מקרה במבחן הגמר.

סיכום ומסקנות

מכללת רידמן - מגמת הרבליסט קליני, נמצאת ברשימת בתי הספר המומלצים ללימודי צמחי מרפא של עיל"ם.

1. העלאת תיקי מטופלים לאתר- יש לכתוב את השם המטופל/ת בראשי תיבות.
2. יש להוסיף סיור ליקוט (8) ותוספת שיעור סטאז' רוקחי (4) להשלמת מכסת השעות המתבקשת בקריטריונים של איגוד הרבליסטים.
3. יש להכניס שיעורי התפתחות אישית כשיעורי חובה למגמה לפי הכמות השעות הרשומה בהמלצות/קריטריונים האיגוד (160).
4. מאחר ומגמת הרבליסט קליני במכללת רידמן היא גדולה ומתפרסת למספר שלוחות ועל מנת שתבצע ביקורת מלאה- מומלץ לבצע ביקורת בלפחות 2 שלוחות נוספות של המכללה בפעם הבאה.

סה"כ ניכר כי רמת בלימוד במכללה ברמה גבוהה יחד עם התייחסות מעמיקה למחלות תוך דיאלוג בריא עם הסטודנטיות/ים.

בברכה,

פרופ' זהרה יניב בכרך, נשיאת העמותה
מר גידי גור, יו"ר העמותה והאיגוד
גב' עדי יוגב אלצפון, חברת וועד מנהל איגוד
גב' יפה ברמץ, מנכ"לית העמותה